ІІ етап
Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
2018/2019 навчального року

1. На виконання завдань відводиться 3 години.

2. Під час виконання завдань олімпіади не допускається використання підручників, довідників, атласів, інших навчальних посібників.

3. Комплект завдань має бути розтиражований на кожного учасника олімпіади.

4.Учні мають сидіти по одному за партою й працювати індивідуально.

5. Метою проведення Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії є стимулювання творчого самовдосконалення учнів, зацікавлення їх у якісному і поглибленому вивченні географії, виявлення та розвиток обдарованих учнів, підвищення інтересу до географії, **реалізація компетентнісного підходу**, формування команди для участі у обласній (ІІІ етап), та Всеукраїнській (IV етап) олімпіадах з географії.

Для зручності виконання практичного завдання *1*
учасниками олімпіади, рекомендуємо
топографічну карту роздрукувати на листку формату А4

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
01 грудня 2018 – 2019 н.р. Вінницька область
8 клас

Теоретичні завдання

1. Вам необхідно переміститися в Австралію і здійснити глибокі дослідження клімату материка. На основі даних досліджень складіть опис клімату Австралії.

12 балів

2. Поясніть, чому Українські Карпати і Кримські гори, незважаючи на однакове геологічне століття (епоху), відрізняються будовою, рельєфом, ландшафтами. Обґрунтуйте свою відповідь. ***12 балів***

Практичні завдання

1.

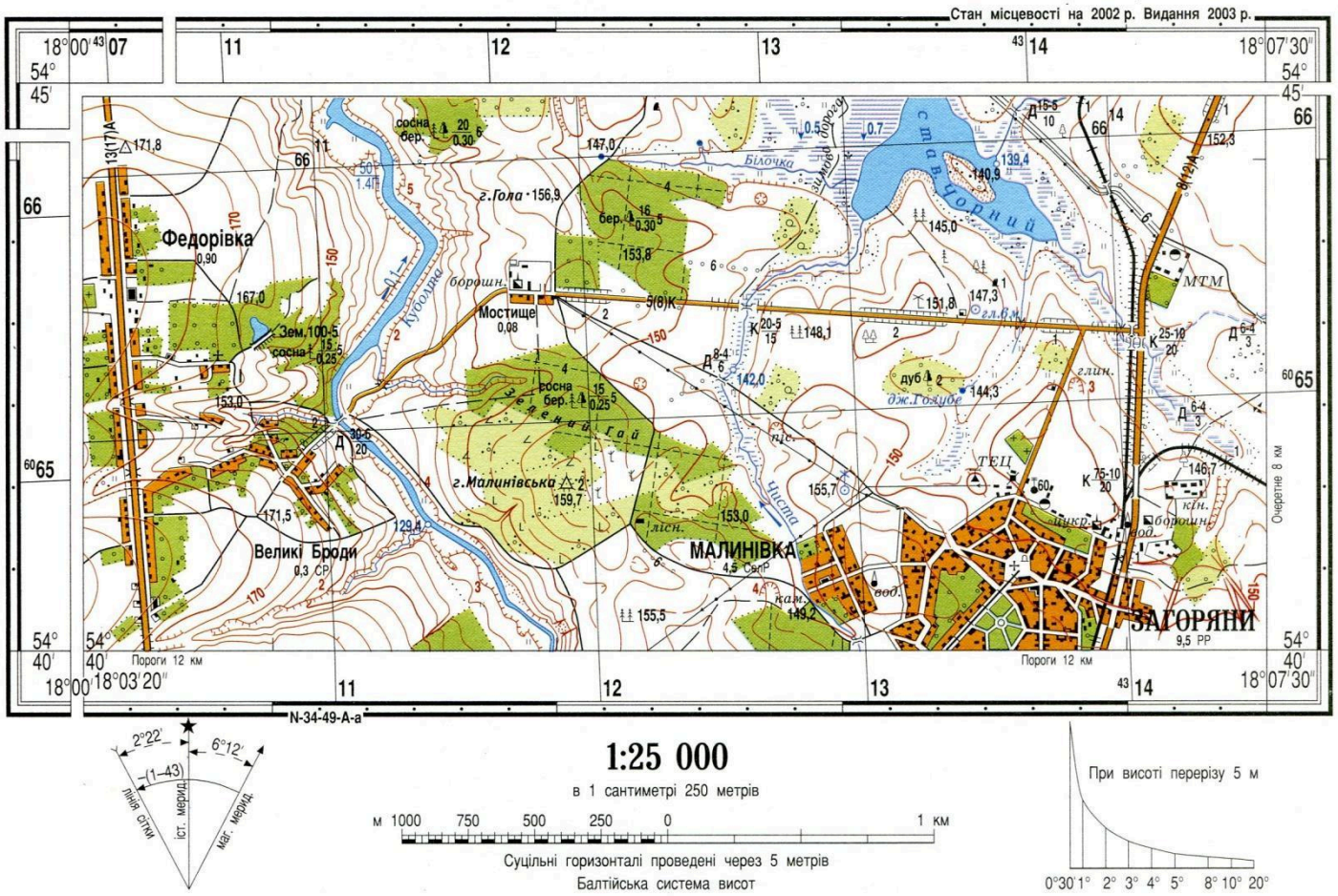

Знайдіть на топографічній карті будинок лісника та джерело Голубе і визначте:

- їх географічні координати;
- їх прямокутні координати;
- їх абсолютні висоти;
- перевищення між ними;
- відстань між ними;
- магнітний азимут від будинку лісника до джерела Голубеого.

2. Бліц

1. Найбільша низовина України.
2. Як називається другий за площею острів на Землі?
3. Назва савани Південної Америки на Бразильському нагір'ї.
4. На якому острові зосереджено відразу три держави. Назвіть їх.
5. Яке з морів називали морем Флібустьєрів?
6. У світі є 4 найбільші райони активної діяльності гейзерів, два з яких Камчатка та Ісландія. Назвіть два інших. ***6 балів***

3. Визначте максимальну висоту Сонця над обрієм 22 червня для міст: Вінниця ($49^0 14^/$ пн.ш.), Донецьк (48^0 пн.ш.), Одеса ($46^0 40^/$ пн.ш.). ***6 балів***

4. На контурній карті підпишіть крайні точки України, географічні центри України, географічний центр Європи, о. Зміїний. **8 *балів***

Тестові завдання (*20 балів)*

1. Де тривалість світлового дня 22 червня є найбільшою?
А на північному тропіку Б на південному тропіку
В на північному полярному колі Г на південному полярному колі

2. Вкажіть, у який період року найактивніше проявляє свою дію вісь Воєйкова над територією України.
А взимку Б влітку В навесні Г восени

3. Яка течія замикає кільце циркуляції у Світовому океані: Північна пасатна – Куросіо – Північнотихоокеанська - … ?
А Аляскінська Б Перуанська В Каліфорнійська Г Канарська

4. Вкажіть тектонічну структуру в межах України, якій відповідає інверсійна форма рельєфу.
А Галицько-Волинська западина Б Воронезький кристалічний масив
В Український щит Г Дніпровсько-Донецька западина

5. Визначте, яка тектонічна структура, що знаходиться в Україні, має максимальну потужність осадових порід.
А Причорноморська западина Б Дніпровсько-Донецька западина
В Львівська западина Г Передкарпатський прогин

6. Які острови знаходяться в місці розходження літосферних плит?
А Азорські Б Курильські В Філіппінські Г Гавайські

7. Через території якої країни протікає річка Дунай.
А Білорусі Б Словенії В Швейцарії Г Болгарії

8. У якій оболонці атмосфери знаходиться озоновий шар?
А тропосфері Б стратосфері В мезосфері Г термосфері

9. У якій півкулі зосереджена найбільша кількість населення:
А у Східній півкулі Б у Західній півкулі
В у Північній півкулі Г у Південнійній півкулі

10. Укажіть море, до басейну якого належить стік озера Байкал?
А Охотське Б Східносибірське В Берінгове Г Карське

11. Крайня східна точка Євразії має довготу
А 169°40' зх. д. Б 69°40' сх. д. В 66°05' пн. д. Г 66°05' сх. Д

12. Сучасний вулканізм та землетруси в Австралії

А відбуваються майже на всій території
Б найчастіше виникають на заході материка
В найчастіше виникають на сході материка
Г не відбуваються

13. Уявіть, що Великий Вододільний хребет знаходиться не на східному, а на західному узбережжі Австралії. Площа якої природної зони тропічного поясу за таких умов суттєво зменшиться?

А лісостепів і степів Б мішаних лісів
В пустель і напівпустель Г саван і рідколісь

14. Яке море омиває південне узбережжя Чукотського півострова?

А Чукотське Б Охотське В Берінґове Г Східносибірське

15. Який тип клімату відсутній у Євразії?

А екваторіальний Б тропічний вологий
В субтропічний мусонний Г субтропічний континентальний

16. Укажіть, яку із зображених історико-культурних пам'яток НЕ відносять до нових семи рукотворних чудес України

	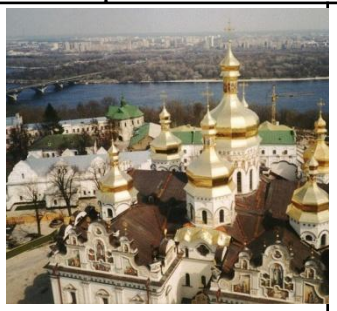	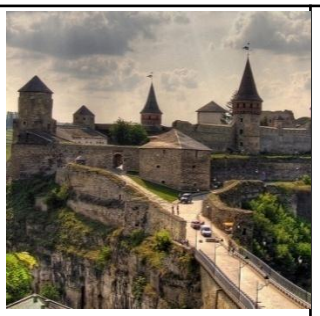	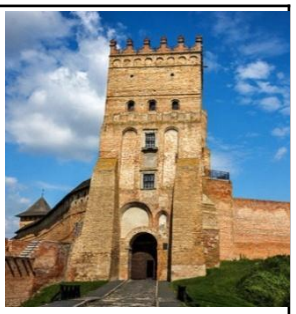
А Хотинська фортеця	Б Києво-Печерська Лавра	В Заповідник «Кам'янець»	Г Башта Любарта

17. За допомогою якого приладу можна виміряти азимут на місцевості?

А нівелір Б компас В транспортир Г гномон

18. Ози, ками, друмліни – аккумулятивні форми рельєфу,що утворюються завдяки дії.

А вітру Б текучих вод В льодовика Г моря

19. Виберіть правильну пару «сторона горизонту та азимут, який їй відповідає».

А захід (90°) Б південь (270°)
В північний захід (315°) Г південний захід (135°)

20. Укажіть походження озера, яке зображене на ілюстрації

А льодовикове
Б загатне
В тектонічне
Г залишкове

МАСШТАБ 1:1 000 000

УКРАЇНА

КОНТУРНА КАРТА

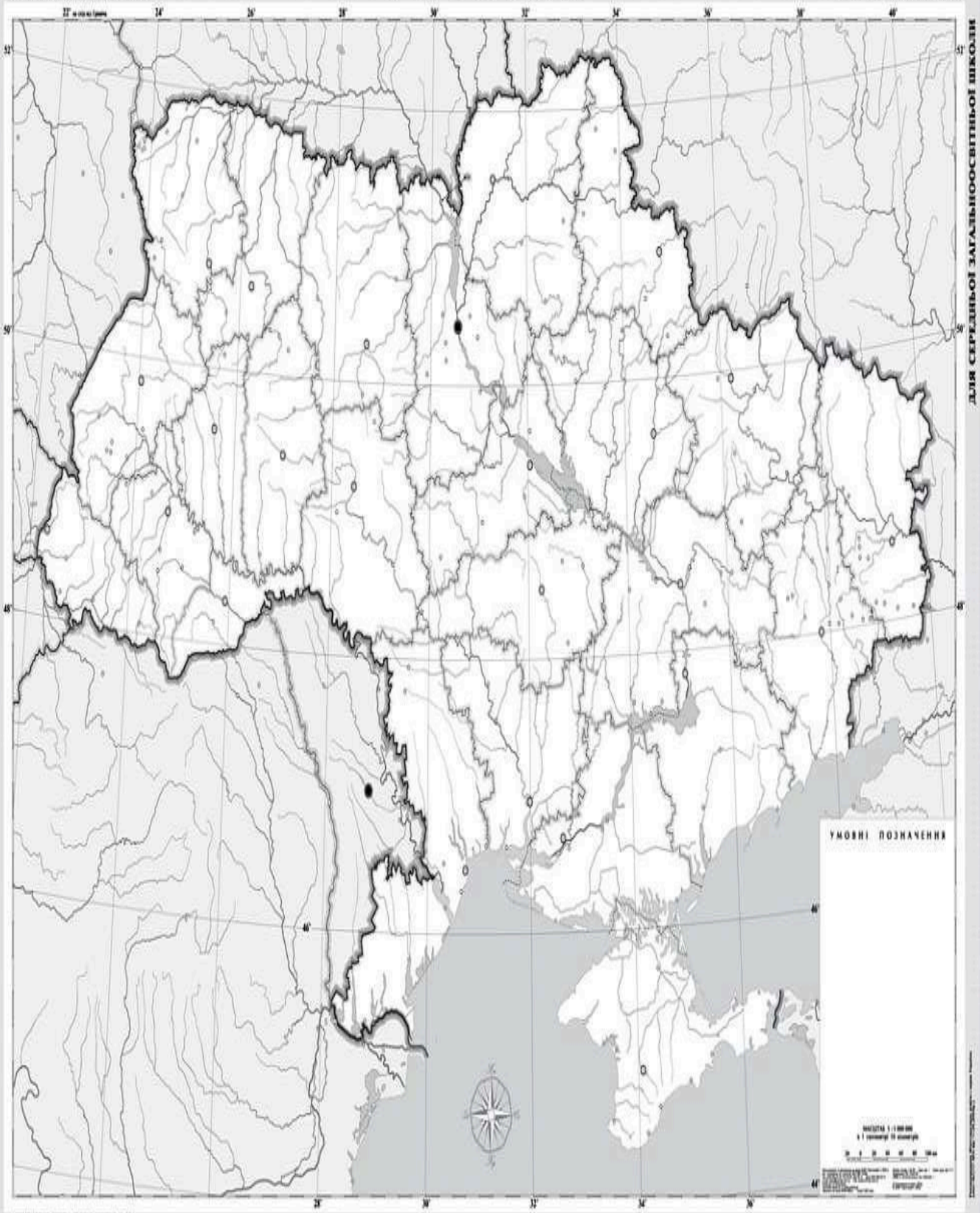

ДЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
01 грудня 2018 – 2019 н.р. Вінницька область
9 клас

Теоретичні завдання

1. Карпати – унікальний природний об'єкт України, наша природна перлина, наша гордість. Дайте комплексну характеристику Українських Карпат. ***12 балів***

2. У цих трьох проток є багато спільного: вони з'єднують внутрішні моря з океанами або іншими внутрішніми морями, мають важливе значення для міжнародного судноплавства. Але виникли по різному: перша – при здвигові літосферних плит, друга – при їх розсуванні, третю взагалі вважають наслідком ерозії. Перша названа на честь арабського воєначальника, друга перекладається як «брама скорботи», третя – як «коров'ячий брід». Назвіть ці протоки, географічні об'єкти, які вони розділяють та з'єднують. Які особливості гідрологічного режиму їх об'єднують і відрізняють та чим пояснюються? ***12 балів***

Практичні завдання

1.

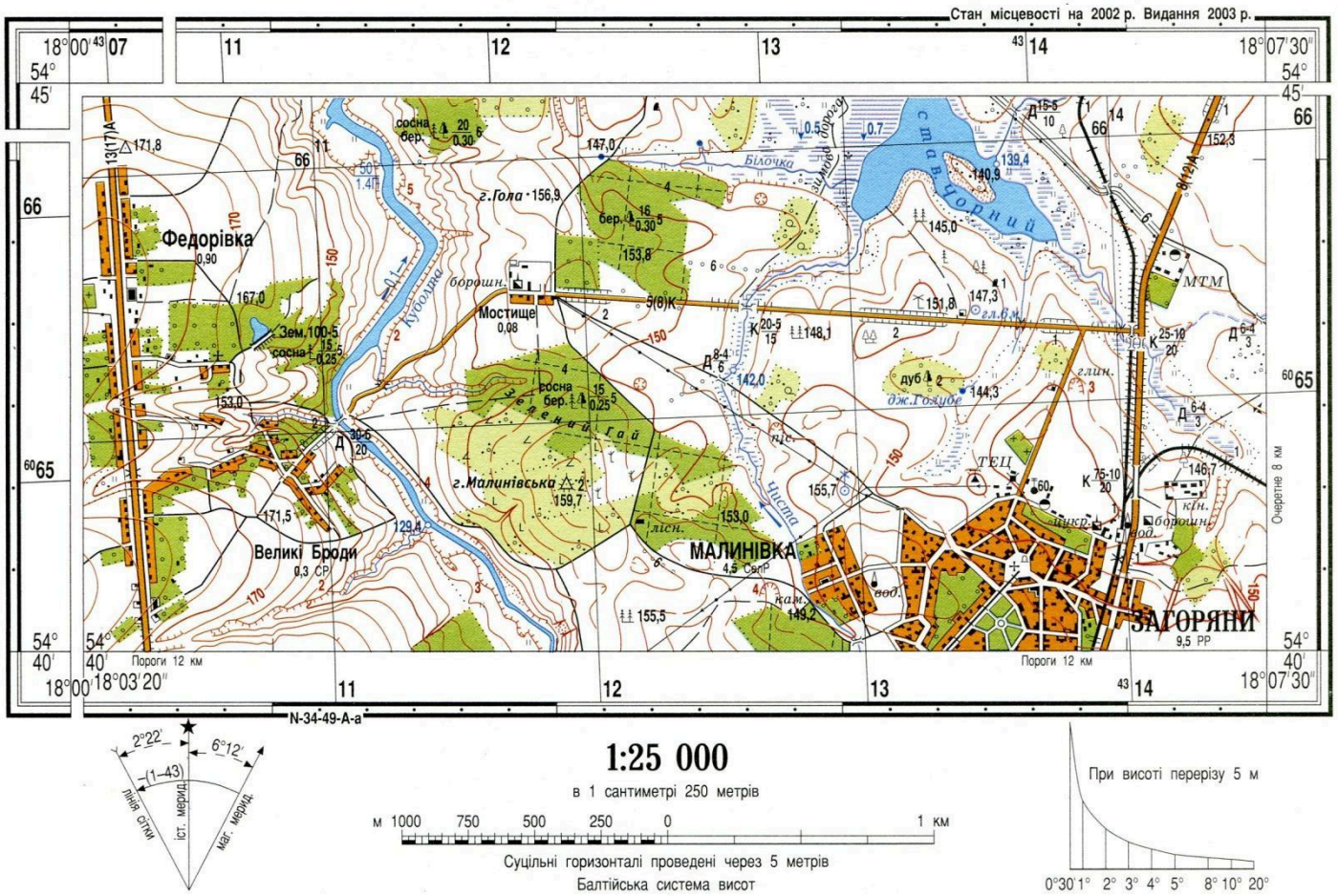

Знайдіть на топографічній карті джерело Голубе та школу у місті Загоряни і визначте:

- їх географічні координати;
- їх прямокутні координати;
- їх абсолютні висоти;
- перевищення між ними;
- відстань між ними;
- стрімкість східного схилу пагорба, на якому розташована північна частина селища Федорівки, між горизонталями 155м та 150 м.

12 балів

2. Бліц

1. Найбільша низовина України.
2. Як називається другий за площею острів на Землі?
3. Назва савани Південної Америки на Бразильському нагір'ї.
4. На якому острові зосереджено відразу три держави. Назвіть їх.
5. Яке з морів називали морем Флібустьєрів?
6. У світі є 4 найбільші райони активної діяльності гейзерів, два з яких Камчатка та Ісландія. Назвіть два інших. ***6 балів***

3. Визначте температуру повітря на вищій точці Європи, якщо біля підніжжя гори вона становить +18,8^{0}С. Відповідь обґрунтуйте розрахунками. ***6 балів***

4. На контурній карті підпшіть найвідоміші об'єкти, віднесені до Світової природної *спадщини ЮНЕСКО*, що розташовані на материку *Північна Америка* (не менше 10).

10 балів

Тестові завдання *(20 балів)*

1. Виберіть ілюстрацію, на якій зображений ендемік Австралії

А лінивець	Б намбат	В мурахоїд	Г броненосець

2. Визначте, яка тектонічна структура, що знаходиться в Україні, має максимальну потужність осадових порід.

А Причорноморська западина Б Дніпровсько-Донецька западина
В Львівська западина Г Передкарпатський прогин

3. Яка течія замикає кільце циркуляції у Світовому океані: Північна пасатна – Куросіо – Північнотихоокеанська - … ?

А Аляскінська Б Перуанська В Каліфорнійська Г Канарська

4. Через території якої країни протікає річка Дунай:^

А Білорусі Б Словенії
В Швейцарії Г Болгарії

5. У якій півкулі зосереджена найбільша кількість населення:

А у Східній півкулі Б у Західній півкулі

В у Північній півкулі Г у Південнійній півкулі

6. Які острови знаходяться в місці розходження літосферних плит?

А Азорські Б Курильські В Філіппінські Г Гавайські

7. Вкажіть, у який період року найактивніше проявляє свою дію вісь Воєйкова над територією України:

А взимку Б влітку В навесні Г восени

8. У якій оболонці атмосфери знаходиться озоновий шар?

А тропосфері Б стратосфері В мезосфері Г термосфері

9. Древній китаєць Чжан Хен сконструював такий прилад: масивний металічний циліндр спирався на вісім важелів, важелі виштовхували кульки з чашок, що були зроблені у вигляді голів звірів, кульки падали на тарілки у вигляді жаб. Для чого в давнину використовували цей прилад?

А для визначення часу за Сонцем

Б для передбачення цунамі

В для визначення місця де пройшов землетрус і якої сили

Г для орієнтування на місцевості

10. Укажіть море, до басейну якого належить стік озера Байкал?

А Охотське Б Східносибірське В Берінгове Г Карське

11. Крайня східна точка Євразії має довготу:

А 169°40' зх. д. Б 69°40' сх. д. В 66°05' пн. д. Г 66°05' сх. д.

12. Сучасний вулканізм та землетруси в Австралії:

А відбуваються майже на всій території

Б найчастіше виникають на заході материка

В найчастіше виникають на сході материка

Г не відбуваються

13. Уявіть, що Великий Вододільний хребет знаходиться не на східному, а на західному узбережжі Австралії. Площа якої природної зони тропічного поясу за таких умов суттєво зменшиться?

А лісостепів і степів Б мішаних лісів

В пустель і напівпустель Г саван і рідколісь

14. Яке море омиває південне узбережжя Чукотського півострова?

А Чукотське Б Охотське В Берінґове Г Східносибірське

15. Який тип клімату відсутній у Євразії?

А екваторіальний Б тропічний вологий

В субтропічний мусонний Г субтропічний континентальний

16. Вкажіть півострів, на якому розташована крайня точка частини світу:

А Аравійський Б Каліфорні; В Індокитай Г Мала Азія

17. За допомогою якого приладу можна виміряти азимут на місцевості?

А нівелір Б компас В транспортир Г гномон

18. Вкажіть, як називається теплий, сухий і поривчастий вітер, що спускається по схилах гір у долини:

А самум Б бриз В сірокко Г фен

19. Укажіть материк, реліктовим представником тваринного світу якого є тварина, зображена на ілюстрації

А Північна Америка
Б Євразія
В Південна Америка
Г Австралія

20. Визначте, до якого океану належить море Лазарєва:
А Північного Льодовитого
Б Атлантичного
В Індійського
Г Тихого

Завдання ІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
01 грудня 2018 – 2019 н.р. Вінницька область

10 клас

Теоретичні завдання

1. Сьогодні в Україні є актуальним питання щодо енергетичної незалежності. Дайте комплексну характеристику електроенергетики України. Які Ваші ідеї щодо виходу України із енергетичної кризи? ***12 балів***

2. На сучасному етапі Україна поступово крокує до Європейського Союзу. Дайте характеристику ЄС. Які проблеми необхідно подолати нашій країні для вступу в ЄС.

12 балів

Практичні завдання

1.

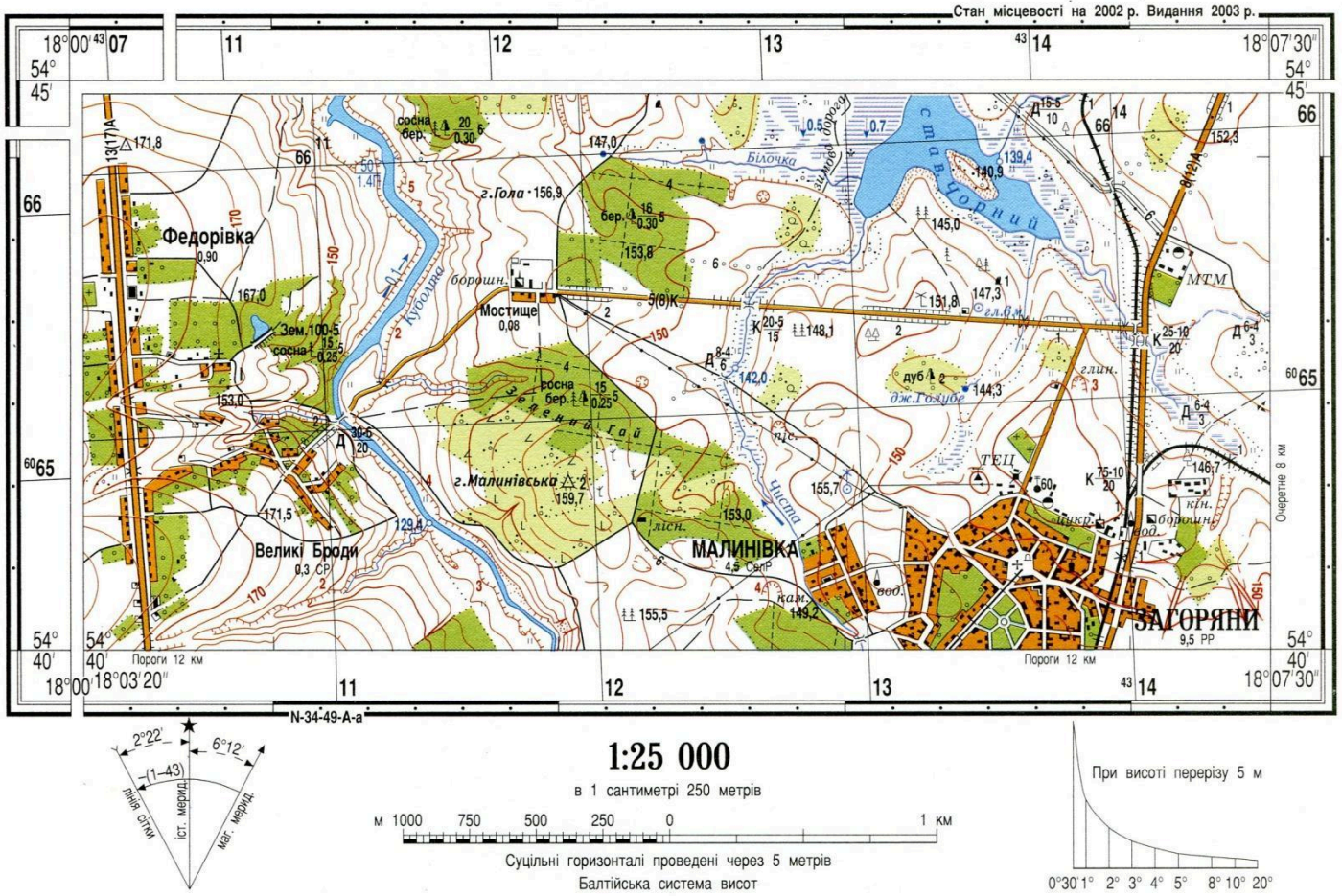

Знайдіть на топографічній карті вершину гори Малинівської та деревяний міст через річку Чистуі визначте:

- їх географічні координати;
- їх прямокутні координати;
- їх абсолютні висоти;
- перевищення між ними;
- відстань між ними;
- стрімкість східного схилу гори Малинівської між горизонталями 135 м та 140 м.

12 балів

2. Бліц

1. Дві країни, що займають перше місце в світі за кількістю землетрусі.
2. У цьому океані знаходиться о. Святої Єлени.

3. Найдавніша геологічна ера на Землі.
4. Яке з цих міст найвіддаленіше від Києва: Житомир, Кропивницький, Вінниця чи Чернігів?
5. На гербі цього міста Дніпропетровської області зображено п’ять хатинок.
6. Так моряки називають довжину однієї хвилини меридіана. ***6 балів***

3. Визначте, яку площу (у см²) займає місто на топографічній карті масштабу 1:200 000, якщо його територія становить 289 км², а форма схожа на квадрат**.**

10 балів

4. На контурній карті підпишіть нафтодобувні країни: *Саудівська Аравія, Оман, Бахрейн, Кувейт, ОАЕ, Лівія, Алжир, Бруней, Габон, Венесуела.* ***10 балів***

Тестові завдання

1. Яка причина неоднакової тривалості зими і літа в різних півкулях:
А нахил земної осі до площини орбіти Б різна швидкість руху Землі навколо Сонця
В явище прецесії Г форма Землі
2. Вкажіть, у який період року найактивніше проявляє свою дію вісь Воєйкова над територією України:
А взимку Б влітку В навесні Г восени
3. Яка течія замикає кільце циркуляції у Світовому океані: Північна пасатна – Куросіо – Північнотихоокеанська - … ?
А Аляскінська Б Перуанська
В Каліфорнійська Г Канарська
4. Укажіть, як називаються пухкі, палевого кольору, насичені кальцієм материнські породи, на яких сформувалися українські чорноземи:
А вапняки Б леси В суглинки Г супіски
5. Продовжіть речення: "Великі озера утворились на місці...":
А западин, що утворилися внаслідок льодовика
Б розломів земної кори
В опускання земної кори
Г кар'єрів
6. Оберіть групу вулканів, що належать до найдавніших діючих вулканів нашої планети:
А Везувій, Вулькано, Стромболі Б Мауна-Лоа, Кілауеа, Стромболі
В Етна, Ісалько, Гекла Г Ісалько, Стромболі, Кілауеа
7. Древній китаєць Чжан Хен сконструював такий прилад: масивний металічний циліндр спирався на вісім важелів, важелі виштовхували кульки з чашок, що були зроблені у вигляді голів звірів, кульки падали на тарілки у вигляді жаб. Для чого в давнину використовували цей прилад?
А для визначення часу за Сонцем
Б для передбачення цунамі
В для визначення місця де пройшов землетрус і якої сили
Г для орієнтування на місцевості
8. У якій оболонці атмосфери знаходиться озоновий шар?
А тропосфері Б стратосфері В мезосфері Г термосфері

9. Вкажіть, яке місце за довжиною і площею басейну займає Дніпро серед річок Європи:

А перше Б друге В третє Г четверте

10. Укажіть море, до басейну якого належить стік озера Байкал?

А Охотське Б Східносибірське В Берінгове Г Карське

11. Крайня східна точка Євразії має довготу:

А 169°40' зх. д. Б 69°40' сх. д. В 66°05' пн. д. Г 66°05' сх. д.

12. Сучасний вулканізм та землетруси в Австралії:

А відбуваються майже на всій території

Б найчастіше виникають на заході материка

В найчастіше виникають на сході материка

Г не відбуваються

13. Уявіть, що Великий Вододільний хребет знаходиться не на східному, а на західному узбережжі Австралії. Площа якої природної зони тропічного поясу за таких умов суттєво зменшиться?

А лісостепів і степів Б мішаних лісів

В пустель і напівпустель Г саван і рідколісь

14. Яке море омиває південне узбережжя Чукотського півострова?

А Чукотське Б Охотське В Берінґове Г Східносибірське

15. Який тип клімату відсутній у Євразії?

А екваторіальний Б тропічний вологий

В субтропічний мусонний Г субтропічний континентальний

16. Вкажіть півострів, на якому розташована крайня точка частини світу:

А Аравійський; Б Каліфорнія;

В Індокитай; Г Мала Азія.

17. За допомогою якого приладу можна виміряти азимут на місцевості?

А нівелір Б компас В транспортир Г гномон

18. Що є головним досягненням Мартіна Бехайма:

А перша у світі друкована карта В перший у світі глобус

Б рівнокутова проекція Г укладення енциклопедії античних знань

19. Якою літерою позначена на схемі стадія молодого циклону, який добре виражений в нижній частині атмосфери?

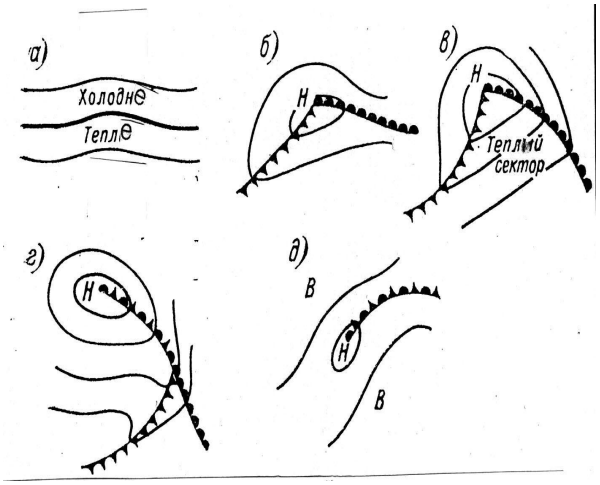

20. Укажіть, яку із зображених історико-культурних пам’яток НЕ відносять до нових семи рукотворних чудес України

		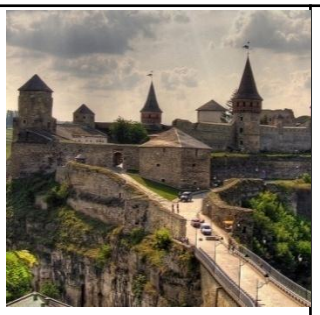	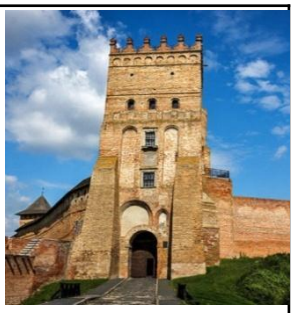
А Хотинська фортеця	**Б** Києво-Печерська Лавра	**В** Заповідник «Кам’янець»	**Г Башта Любарта**

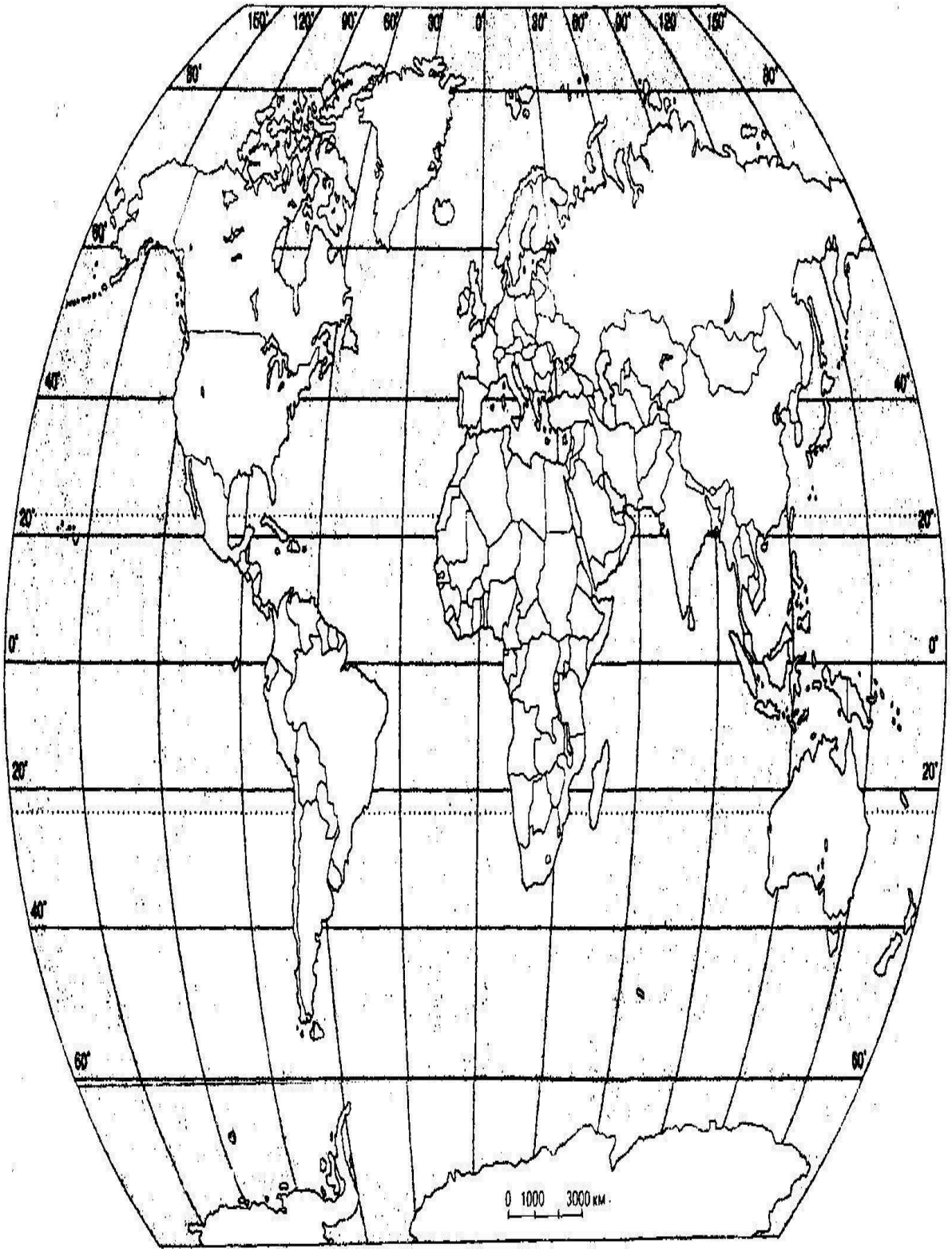
150°
120°
90°
60°
30°
0°
30°
60°
90°
120°
150°
80°
80°
60°
40°
40°
20°
20°
0°
0°
20°
20°
40°
60°
60°
0 1000 3000 км

Завдання ІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії
01 грудня 2018 – 2019 н.р. Вінницька область
11 клас

Теоретичні завдання

1. Останнім часом поширюється думка, що географія – наука минулих епох. У той же час один з найвагоміших процесів сучасності – глобалізація часто потребує саме географічного аналізу та синтезу. Спробуйте системою географічних причинно-наслідкових зв'язків довести взаємопов'язаність збитків американських компаній, що видобувають сланцевий газ та агресивної політики Росії щодо України. Як змінились у цьому контексті напрями у світовій торгівлі енергоносіями. Які наслідки дій американських компаній для газових перспектив України .

12 балів

2. Україна за природними умовами, природними ресурсами, розмірами держави дуже схожа на Францію. Нам цікавий досвід економічних успіхів Франції. Охарактеризуйте природу та господарство Франції. Який досвід Франції необхідно використати в Україні для підвищення рівня життя населення.

12 балів

Практичні завдання

1.

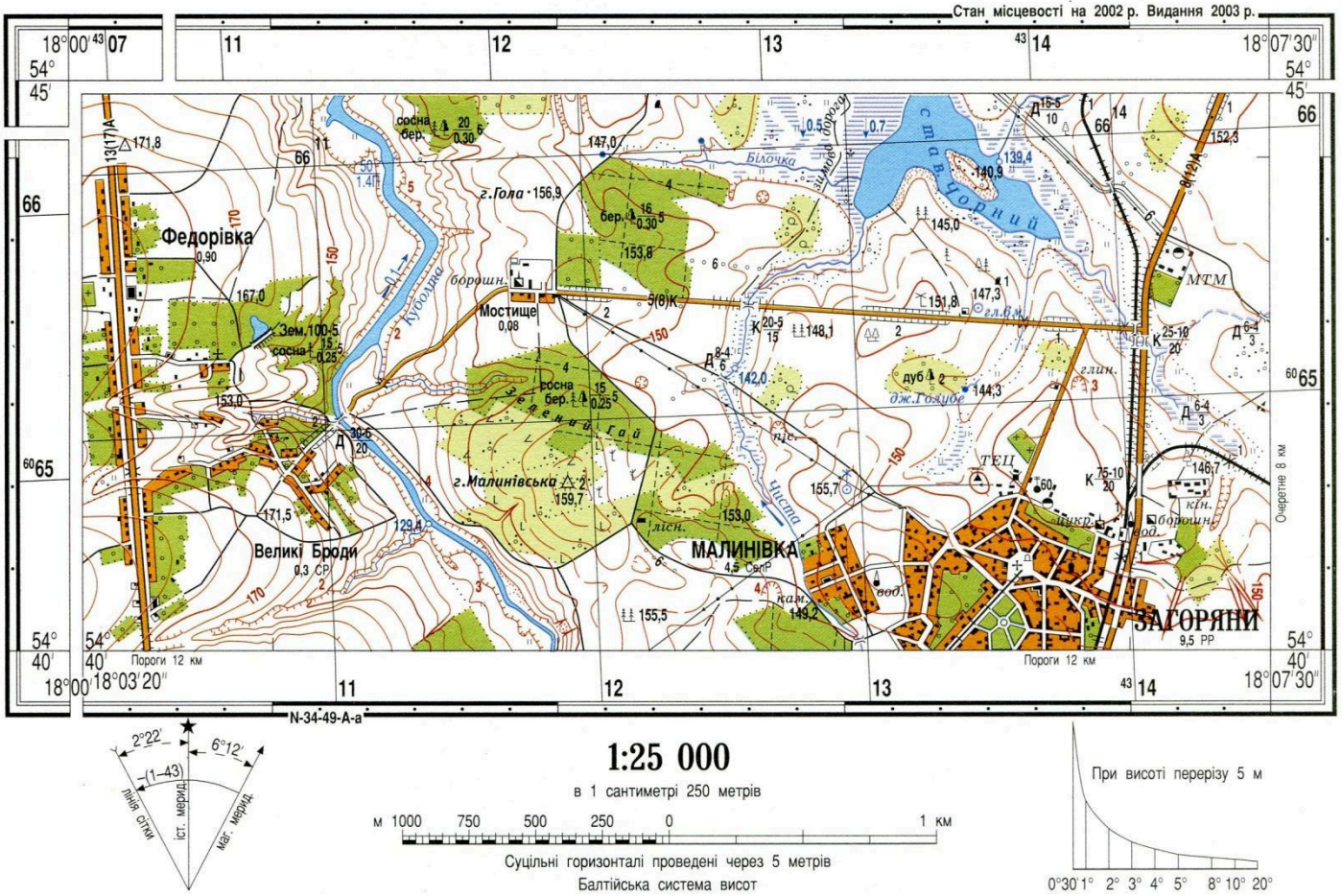

Знайдіть на топографічній карті джерело Голубе та борошоиельний завод у місті Загорянах і визначте:

- їх географічні координати;
- їх прямокутні координати;
- їх абсолютні висоти;
- перевищення між ними;
- відстань між ними;
- стрімкість східного схилу пагорбу на якому розташована північна частина селища Федорівка, між горизонталями 165 м та 160м

12 балів

2. Бліц

1. Найвища точка земної суші.
2. Назва цього канадського острова в перекладі з англійської означає «новознайдена земля».
3. Столиця цього американського штату – місто Гонолулу.
4. Через цей обласний центр України протікає річка Ворскла.
5. Саме такого кольору хрест на прапорі Швейцарії.
6. Цій європейській країні підпорядковуються Фарерські острови. ***6 балів***

3. Розрахуйте, якою буде чисельність населення світу до 2020 року, якщо середній приріст населення збережеться на рівні 2% на рік. ***6 балів***

4. На контурній карті підпишіть країни *«Великої двадцятки» (G-20).* ***10 балів***

Тестові завдання (*20 балів)*

1. Де тривалість світлового дня 22 червня є найбільшою?
А на північному тропіку Б на південному тропіку
В на північному полярному колі Г на південному полярному колі
2. Яка столиця Південного Судану:
А Асмера Б Хартум В Джуба Г Яунде
3. Яка течія замикає кільце циркуляції у Світовому океані: Північна пасатна – Куросіо – Північнотихоокеанська - … ?
А Аляскінська Б Перуанська
В Каліфорнійська Г Канарська
4. Яка країна має найменшу чисельність населення?
А Ватикан Б Гібралтар В Монтсеррат Г Піткерн
5. Яка країна Океанії донедавна мала унікальні запаси фосфатів:
А Кірібаті Б Науру В Палау Г Фіджі
6. Які острови знаходяться в місці розходження літосферних плит?
А Азорські Б Курильські В Філіппінські Г Гавайські
7. У межах якої сучасної держави була розташована територія під назвою Бізонія:
А Німеччина Б Індія В США Г Боснія і Герцеговина
8. У якій оболонці атмосфери знаходиться озоновий шар?
А тропосфері Б стратосфері В мезосфері Г термосфері

9. Яке сучасне місто було тривалий час відоме під прізвиськом «Велике яблуко»?

А Нью-Йорк Б Чунцин В Амстердам Г Адіс-Абеба

10. Укажіть море, до басейну якого належить стік озера Байкал:

А Охотське Б Східносибірське

В Берінгове Г Карське

11. Крайня східна точка Євразії має довготу:

А 169°40' зх. д. Б 69°40' сх. д. В 66°05' пн. д. Г 66°05' сх. Д

12. Сучасний вулканізм та землетруси в Австралії:

А відбуваються майже на всій території

Б найчастіше виникають на заході материка

В найчастіше виникають на сході материка

Г не відбуваються

13. Уявіть, що Великий Вододільний хребет знаходиться не на східному, а на західному узбережжі Австралії. Площа якої природної зони тропічного поясу за таких умов суттєво зменшиться?

А лісостепів і степів Б мішаних лісів

В пустель і напівпустель Г саван і рідколісь

14. Яке море омиває південне узбережжя Чукотського півострова?

А Чукотське Б Охотське В Берінґове Г Східносибірське

15. Який тип клімату відсутній у Євразії?

А екваторіальний Б тропічний вологий

В субтропічний мусонний Г субтропічний континентальний

16. Вкажіть півострів, на якому розташована крайня точка частини світу:

А Аравійський Б Каліфорнія В Індокитай Г Мала Азія

17. За допомогою якого приладу можна виміряти азимут на місцевості?

А нівелір Б компас В транспортир Г гномон

18. Укажіть дві латиноамериканські держави, на території яких знаходиться одне з семи природних чудес світу, зображене на ілюстрації

А Бразилії та Парагваю

Б Болівії та Бразилії

В Бразилії та Аргентини

Г Аргентини та Парагваю

19. Укажіть, на якій ілюстрації зображена продукція, головним експортером якої є Еквадор

А банан	**Б** кава	**В** бавовна	**Г** какао-боби

20. Укажіть, як називається процес механічного стирання гірських порід уламковим матеріалом, що переноситься вітром
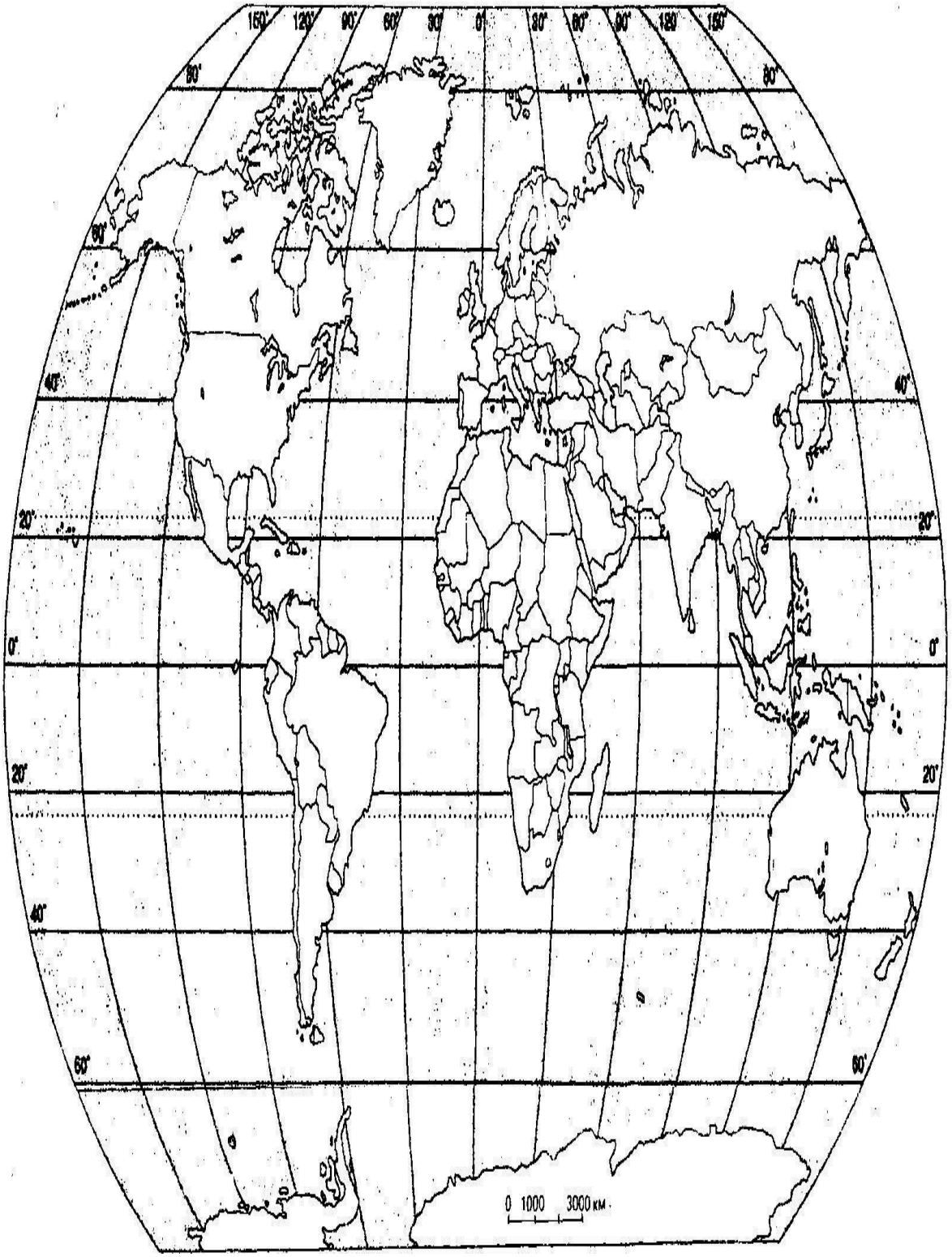
А амброзія Б абразія В коразія Г корозія